

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta propunere legislativă are ca obiectiv modificarea legii nr. 14/2003, privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, precum și a altor acte normative adiacente.

Partidele politice sunt instituții care atestă caracterul democratic al regimului de guvernare, prin reflectarea gradului de competiție acceptat de societate și prin asigurarea în cadrul instituțiilor statului fluidizarea mecanismului de legiferare coagulând opiniile convergente.

Pentru a putea vorbi de un adevărat regim democratic, partidele politice trebuie să-și asume anumite obligații, dintre care și înregistrarea în Registrul partidelor politice.

Legea partidelor politice nr. 14/2003, republicată, stabilește că Registrul partidelor politice este instrumentul legal de evidență a partidelor politice din România, iar instituția cu drept de a opera în Registrul partidelor politice este numai Tribunalul București.

Potrivit Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu completările ulterioare, Autoritatea Electorală Permanentă este abilitată să controleze respectarea prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice, a alianțelor politice sau electorale, a candidaților independenți și a campaniilor electorale.

În acest scop, Autoritatea Electorală Permanentă păstrează un registru fiscal al partidelor politice, al alianțelor politice și al candidaților independenți, în care sunt trecute toate datele referitoare la activitatea financiară a acestora, precum și la sancțiunile aplicate.

Având în vedere deficiențele constatate în aplicarea dispozițiilor legale privind înregistrarea și dizolvarea partidelor politice, se impune modificarea Legii nr. 14/2003, republicată, în sensul scutirii instanțelor judiciare de exercitarea unor activități extrajudiciare și al asigurării celerității în procesele de înregistrare și dizolvare a partidelor politice prin implicarea unui organ administrativ specializat în domeniul electoral.

Luând în considerare faptul că Registrul partidelor politice este un instrument important în organizarea și desfășurarea procesului electoral, precum și în efectuarea controlului finanțării partidelor politice, este de înțeles că ar constitui un avantaj ca acesta să fie administrat de Autoritatea Electorală Permanentă.

De altfel, o astfel de practică este întâlnită și în alte state membre ale Uniunii Europene precum și în state cu o bogată tradiție democratică precum Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Finlanda, Cipru, Republica Cehă, Australia, Noua Zeelandă și Canada.

Astfel, prin modificarea Legii partidelor politice nr. 14/2003, se urmărește gestiunea evidenței partidelor politice de către singurul organ administrativ specializat în domeniul electoral. Actele administrative adoptate de Autoritatea Electorală Permanentă în materia evidenței partidelor politice vor fi supuse controlului exercitat de instanțele judecătorești de contencios administrativ.

În repetate rânduri, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Ministerului Justiției degrevarea instanțelor de sarcini care exced activității de judecată și înfăptuirii actului de justiție, formulând propunerea de inițiere a unor acte normative prin care toate aceste atribuții să fie preluate de autorități sau instituții publice din sfera executivului.

Una din legile a căror modificare a fost solicitată este Legea partidelor politice nr. 14/2003, cu modificările și completările ulterioare, care prevede în competența exclusivă a

Tribunalului București înregistrarea, modificarea statutului și dizolvarea partidelor și alianțelor politice, precum și ținerea evidenței acestora.

Din această perspectivă, Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii și Tribunalul București au apreciat în discuțiile și corespondența cu Autoritatea Electorală Permanentă pe marginea modificării actului normativ menționat, că înlocuirea Tribunalului București cu un organ administrativ specializat în domeniul electoral, respectiv cu Autoritatea Electorală Permanentă, este în concordanță cu poziția constantă a Consiliului Superior al Magistraturii, dar și a forurilor europene.

În conformitate cu Recomandările privind Reglementarea Partidelor Politice (CDL – AD (2010)024), adoptate la cea de-a 84-a sesiune plenară a Comisiei de la Veneția, cap. XIII, autoritățile cu atribuții în procesul de înregistrare a partidelor politice trebuie să fie neutre și independente, iar regulamentul trebuie să fie aplicat întotdeauna în mod obiectiv și nediscriminatoriu.

Pe de altă parte, se apreciază că ar trebui să existe o delimitare precisă a organismelor care sunt responsabile cu reglementarea partidelor politice, precum și orientări clare de stabilire a funcțiilor și limitelor lor de autoritate. În acest sens se arată că, în general, înregistrarea este realizată de un minister sau de un organism judiciar. Dar, indiferent de organismul însărcinat cu înregistrarea, acesta trebuie să fie non-partizan, independent și imparțial. De asemenea, părțile ar trebui să aibă dreptul de a contesta deciziile acestui organism de reglementare la un tribunal corespunzător și, în toate cazurile, autoritățile ar trebui să poată fi trase la răspundere pentru deciziile lor.

Din acest punct de vedere, propunerea legislativă oferă garanțiile cerute de Recomandările Comisiei de la Veneția, Autoritatea Electorală Permanentă fiind o instituție publică administrativă autonomă, cu personalitate juridică, condusă de un președinte și doi vicepreședinți, cu rang de ministru, respectiv de secretar de stat, care nu pot fi membri ai unui partid politic. În același sens, prezentul proiect propune ca funcționarii publici parlamentari ai Autorității Electorale Permanente să nu poată face parte din partide politice.

Totodată, prezentul proiect urmărește actualizarea trimiterilor către Constituția României din prevederile art. 44, lit. a), art. 45 și art. 46 din Legea nr. 14/2003, cu modificările și completările ulterioare dar și sancționarea partidelor politice cu interdicția de a participa la alegeri dacă nu depun liste actualizate de membri în anii preelectorali.

La elaborarea prezentului proiect de act normativ au fost consultate „Recomandările privind Reglementarea Partidelor Politice” (CDL-AD (2010)024), adoptate la cea de-a 84-a sesiune plenară a Comisiei de la Veneția și „Codul de Bune Practici Privind Reglementarea Partidelor Politice” (CDL-AD(2009)021) adoptat la a 77-a sesiune plenară a Comisiei de la Veneția.

INITIALĂTOR
Deputat ALINA STEFANIA GORGHIU

